

OBČINA
POLJČANE

KRIŽEČA VAS - UČNA VAS ETNOLOŠKO KULTURNE DEDIŠČINE

Turistično društvo Lucija
Križeča vas, 2013

KRIŽEČA VAS JE UČNA VAS ETNOLOŠKO KULTURNE DEDIŠČINE

Križeča vas je naselje v Dravinjskih goricah, nad dolino Dravinje. Ima idealno lego za koriščenje naravnih virov (veter, sonce, voda). Ker leži v neposredni bližini zgodovinskega naselja Studenice, je toliko bolj pomembna vzpostavitev signalizacijskih elementov. Križeča vas je tesno povezana z zgodovino Studenic vse od 13. stoletja naprej, zato je zgodovinska dediščina sestavni del današnjega življenja ljudi v tej vasi.

Turistično društvo Lucija (ustanovljeno 1996) vodi aktivnosti v smeri povezovanja narave, družbe, čistega okolja, turizma, povezovanja lokalne skupnosti in sodelovanje s širšim zaledjem. Poseben pomen v Križeči vasi ima etnološka in kulturna dediščina, zato jo je potrebno s turistično signalizacijo tudi označiti. Razvoj etnološke in kulturne dediščine pomeni pot k ustanovitvi prve etnološke vasi v Sloveniji. Ker je Križeča vas sestavni del učilnice v naravi, ki je sistemska podpora izobraževalnemu procesu v Sloveniji, je nujno potrebna njena ureditev v smeri izkustvenega doživljanja kulture in dediščine.

UČILNICA V NARAVI

RCN
razvojni center narave

ETNOLOŠKA VAS

Križeča vas

Mlin na veter
Ogljekuha
Tradicionalni kozolec
Stiskalnica
Kmečka izba

Gostilna KIDRIČ - PRI DVOJČICAH

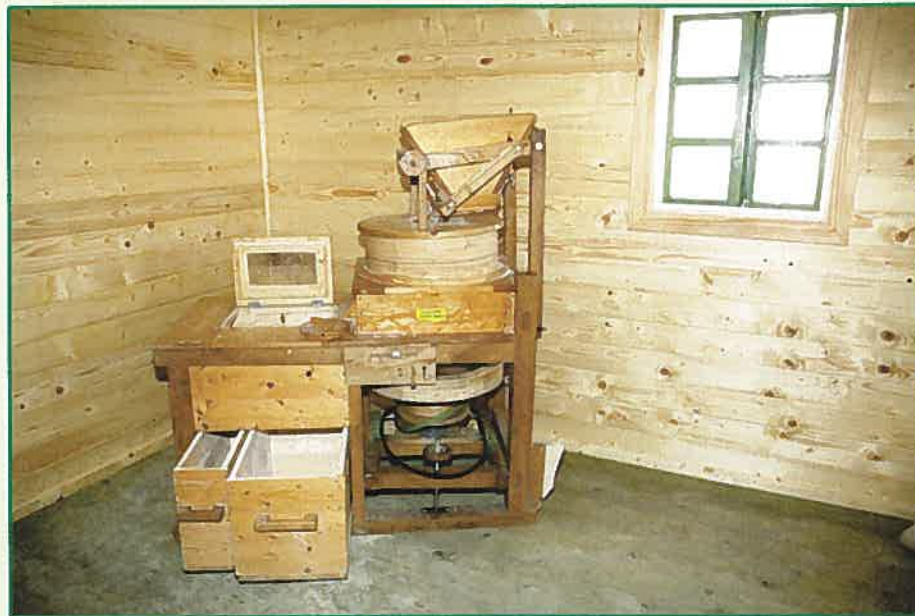
MLIN NA VETER

Tovrstnih mlinov je bilo na območju Križeče vasi, Križnega vrha, Laporja in Hošnice v letu 1958 še 22. S ciljem ohranitve tovrstne kulturne dediščine je bil na novo narejen mlin v Križeči vasi po načrtu delujočega mlina. V mlinu je dvoje »žrmelj« za mletje žit, ter urejen prostor za spoznavanje mlinarske dediščine. Ob mlinu je učno žitno polje.

Mlin na veter v Križeči vasi z mlinarjem v ospredju

OGLJEKUHA

Ohranjanje tradicije kuhanja oglja postaja vse bolj aktualno tudi zato, ker se oglje uporablja za izboljšanje kvalitete zemlje ter za energetski vir. Ogljekuha je v krajih, kot je Križeva vas, aktualno dandanes zaradi obnovljivih virov energije. Lesa je na razpolago dovolj, z ogljekuho pa mu dajemo dodatno vrednost v pomenu uporabe pri dejavnostih na podeželju.

Hiša, kjer vedrijo oglarji

TRADICIONALNI KOZOLEC

Ohranjen kozolec z opremo za mlatev žita je prava vrednost, saj je še redkokje najti tovrstno dediščino, ki je povezana z življenjem ljudi. Ker je kozolec v dobrem stanju se lahko takoj uporabi za izobraževalno dejavnost, kar pomeni dodatno ponudbo tako za kraj kot tudi občino Poljčane. Še posebej je obogatitev za učilnico v naravi.

Ohranjen kozolec

STISKALNICA ZA SADJE IN GROZDJE

Stiskalnica sadja in grozdja je bila restavrirana s ciljem, da se uporablja pri prikazu običajev in da se z njo stiska sok za potrebe v vasi. Ker je obnovljena in je v uporabi, je skupna označitev na tabli toliko bolj pomembna.

KMEČKA IZBA

Nova pridobitev etnološke učne vasi je tudi kmečka izba s krušno pečjo in prostorom za druženje. Celovita povezanost, od mlatve v starem kozolcu, mletja žita v mlinu, do peke kruha v peči, ponazarja celovitost ponudbe Križeče vasi.

Kmečka izba v središču Križeče vasi

ČEBELNJAK

Pridobivanje medu je stara dejavnost, močno povezana s skrbjo za naravo in zdravje. V Križeči vasi je čebelnjak kot učni objekt, kjer lahko spoznamo proces nastanka medu in izkušnje čebelarjev s tovrstnim delom. Ker so čebele simbol zdravega okolja, je velika pozornost namenjena skrbi za biotsko pestrost pokrajine.

ZAHVALA

Turistično društvo Križeča vas se zahvaljuje Občini Poljčane, gospodu županu Stanislavu Kovačiču za pomoč pri vzpostavitvi Učne vasi etnološko kulturne dediščine, RIC Slovenska Bistrica, zadrugi LAS, Inštitutu za promocijo varstva okolja, gospe prof. ddr. Ani Vovk Korže, ter vsem, ki so pomagali pri izvedbi tega projekta.

TD Lucija

INFO: TD Lucija - 041 731-462, tdlucija@gmail.com

Izdalo: Turistično društvo Lucija Križeča vas
Priprava in urejanje besedil: prof. ddr. Ana Vovk Korže in Janko Kidrič
Fotografije: Foto Brbre d.o.o. Slovenska Bistrica
Oblikovanje: Foto Brbre d.o.o., www.fotobrbre.si
Tisk: Foto Brbre d.o.o., www.digitalni-cdtisk.si
Naklada: 5000 izvodov
Izid: julij 2013